„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте овакових ситних сл. в.; за жиг с. плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 161. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 19. ОКТОБРА 1893. ГОДИНА XXVIII.

„ОТРОВАНИ“ НАПРЕДЊАЦИ.

Када би гнусна лаж увек триумфовала, радикална би странка у краљевини Србији према оним неистинитим напредњачким и либералним оптужбама — одмах требала да даде оставку. Но народ у Србији имао је згоде, да добро промери напредњаке и либерале, да види колико су тешки и каква је та њихова хваљена слобода, а имао је народ тако исто и прилике да види радикале на — делу.

Више је потребно обавештавати Српство ван граница српске краљевине, које још може бити није довољно обавештено о српским приликама у краљевини, а код народа у Србији су либерали и напредњаци већ давно обрали бостан.

Данашње опозиционо новинарство срозало се у најнижи понор покварености. Данас опозициони чланкописци ни сами не знају, шта ће од онога изаћи, што почну писати. А и како ће знати, кад не узимају ни једне истине, ни једног факта да га изнесу и опишу, већ им је одмах прва реч што из пера изађе — гола, пуста неистина.

До душе може се појмити, да у политици може бити и пристрасно схваћених појмова и одношаја, али кад се у злој намери са најпакоснијим осећајима и неоправданом срцбом узме перо у руке, онда се ту одмах може рећи: збогом памети, збогом савести!

Нема у згради нашег народног живота ни најзабаченијег кутића, а да га напредњаци и либерали нису прошњурали и потражили, да ли ће наћи бар сламку једну, из које би доцније могли истесати кола нечисти. Почевши од простог, сиромашног сељака, кога они олошем зову, па до краљева двора, све су они наружили, исмејали, обедили.

Њихово око од давна је запело и за београдску општину. Оне реформе на пољу улепшавања српске престонице и на пољу просветног и здравственог развитка српске престонице и њених грађана, о којима либерали и напредњаци нису умели ни сањати, радикална, народна влада и управа београдске општине извела је на опште задовољство свега народа.

Види то и зна и сама данашња опозиција и у души мора да призна, како је Београд за кратко време у сваком погледу коракнуо. У себи признаје то та опозиција, а у јавности, по улицама и новинама осула је дрвље и камење на радикалну владу и садашњу општинску управу.

Сада су почели на сва уста викати, како вода из новога водовода ништа не ваља, како је Београд — отрован“.

Таке се речи јавно исписују као наслов уводним чланцима, такве неистине тврди данашња опозиција, а не ће ни стид да јој облије лице!

А ко ће их знати, како је постао тај „отровани“ чланак „Раул“ т. ј. један од виделових сарадника пробудио се у зло доба, по што је целу ноћ сањао о оном старом кајмакамском режиму, када су они давили, вешали и тровали људе, те онда сео и написао, да је управа општине београдске „отровала“ Београд.

Не непозвани адвокати-новинари устају у „Виделу“ да се, како сами за себе веле, „брину, да ли ће београдско грађанство пити и даље овај растворен отров“.

Цело београдско грађанство спокојно пије нову воду и задовољно је са њоме у сваком погледу, а „Видело“ износи, како је нека брошура, што је изашла о води, „бацила неспокојство у редове грађана и следила срце сваком, који иоле води рачуна о свом и својих ближњих здрављу“.

Људи ван Београда, ако још имају мало веће уображење (а на те „Видело“ канда и рачуна) замишљају сада оваку ситуацију: Српски грађани у престоници погнутом главом и у очајању ходају горе доле по улицама и мисле, како да се спасу отровне воде. Жене расплеле косу и наричу за својом децом, која умиру због отровне воде. У Београду има дневно по 2—300 случајева смрти, а све од отровне воде и т.д. и т.д. А у ствари ми Београђани имамо заиста многа друга посла, а да не размишљамо о „Виделовим“ отровним чланцима, зачетим у отрованим напредњачким срцима.

Воду из водовода пије цео Беогад и још се осим „Виделових“ сарадника, којима је укус и онако врло покварен, још нико није потужио.

„Страшан“ је завршетак „Виделовог“ чланка: који се особито окомио на општину и позива грађане београдске, да употребе овај згодан тренутак и да оборе радикалну управу у општини. Становници и грађани београдски знају, куда смерају чланци таке врсте и не треба никога да зачуди, што данашња српска опозициона штампа у престоници има тако огроман „утицај“ на грађанство.

У осталом надам се, да ћу цењену „Заставу“ скоро известити о томе, да је „Видело“ донело чланак о томе, како је београдска општинска управа отровала и — ваздух у београдском рејону. Какви су, још ће и то написати!

Ћ.

Нови Сад, 18. октобра.

Данас после призивања св. духа била је прва синодска седница. О дневном реду као и о озбиљним кандидатима за бачког и будимског владику још се, док ово пишемо, ништа не зна. У Карловци су скоро сви кандидати по свом чину. „Мађ. Коресподенција“ пише о двојици садашњих протосинђела као кандидатима за владике и то: о Телечком за Бачку, и Петровићу — за будимску дијецезу. О овом последњем говори се већ као о „новом владици“, те се говори о његовој претходној спреми и местима, која је до данас заузимао. Што се тиче кандидата за бачку дијецезу, „Мађ. Кореспод.“ вели, да ће у случају непристајања осталих чланова синода на кандидатуру Телечкову — бачка дијецеза остати и на даље непопуњена.

*

Не бери бриге! Загребачке „Narodne Novine“ у 247. броју проговориле су о анексији Босне и Херцеговине, па нападају Србију и радикале. За радикале кажу: „Њихова је владавина у сваком погледу права невоља за земљу“, а за Србију: „Кад би наша монархија (Аустро-Угарска) имала приволу Русије и Турске, да Босну и Херцеговину припоји, Србија не би смела ни прста макнути, да сједињењу Босне и Херцеговине стане на пут.“ Па завршује чланак: „Политичка фабрика у Београду може и на даље и свој и туђ свет узнемиривати којекаквим гласинама, али за то не ће народне српске идеје ни за педаљ помакнути напред.“ — Тако званична хрватска „браћа“ поручују радикалима у Србији. За њих су, верујемо, радикали велика невоља, што су на влади. А невоља су и за све оне, који исто тако мисле, као и они. Али ту им наше суве не помогоше, јер огромна већина у Србији мисли баш онако, као што мисле радикали, што су на влади, а нарочито као што мисле о Босни и Херцеговини. Бадава ће хрватска „браћа“ плашити Србију Русијом и Турском, као неким бауком, и од њих очекивати приволу, да се Босна и Херцеговина припоји Аустро-Угарској или што је још за њих примамљивије — Велико Хрватској, кад су то само мехурићи од сапуна. Босна и Херцеговина јесу живе слике у срцу сваког родољубивог Србина у слободним српским државама, и те слике не избриса нико више, а најмање би то могли учинити згољни Хрвати, за које је Београд политичка фабрика, а родољубива брига Срба о Босни и Херцеговини — којекакве гласине. Они су зинули да цео свет прогутају, бела их пена подузела, али им Србија и радикали не могу ту радост учинити, да не мисле о Босни и Херцеговини. А што је радикална влада „невоља за земљу“ и што „то не ће народне српске идеје ни педаљ помакнути напред“, за то — не бери бриге!

Поглед по свету.

Царевинско веће у Бечу. У царевинском већу у прошлу среду рекао је Вурмбранд, да влада изборном реформом увлачи револуционарни живаљ у изборни ред. Ова је реформа за то створена, да уклони народносна питања. — **Франдерлик.** Народносна трвења не престају Чеси не могу да се смире у својој кући. У садашњој ситуацији нема другога излаза, до ли државнога удара, а тај ће доћи врло нагло. Нада се у парламенат, који ће бити у истини израз мишљења народа у Аустрији. — **Праде.** Предлог за изборну реформу израђен је по засебном начелу. Од њега ништа не очекује. Спреман је, да гласа за посебни положај Галиције. Поднесени предлог не може прихватити ни немачки. ни у опће напредни заступник. — Идућа седница била је у петак. **Патаји.** Занимања интелигације прибављају само себи важност при изборима, а ратари и нижи слојеви не могу ту себи лако да помогну. Прваци великих клубова боје се социјализма, а тога се не треба бојати. Друштво се полако мора преустројити. — **Пешка** тражи, да гроф Тафе одступи, јер му је већина парламента изразила неповерење. — **Кајзл** брани социјалисте. — **Кржепек** вели, да би изборна реформа изазвала борбу међу ратарима и њиховим слугама. — **Романчук** гласаће за предлог, јер се нада, да ће

ПОДЛИСТАК.

САМРТНИКОВА ОСВЕТА.

Написао Catulle Mondes.

Ив самртникових уста се чуло муцање, слог за слогом, испрекидано лаганим роцем.

— Ти си то.... драга жено ... Ти си то.... пред-а-мном?

— Јесте, пријатељу, одговорила је она.

— Добро је, што си ту.... баш сада..

Покушао да се окрене, што му је делимице и пошло за руком, да би је са свим видео у соби, у коју, по заповести лекаревој, није смела сунчана светлост. Мала ноћна лампица светлила је преко од постеље тако слабим пламичком, као око у слепца, као да би хтела да навикне болесника на помрчину у гробници. Млада супруга стајала је поред болесничке постеље у белом недоруву; била је веома лепа — сутра, кад обуче на се црнину биће још лепша; на коси јој се показивала мала неуредност, у влажном погледу и озбиљном држању она жалост по дужности, која је довољна, по уверењу жена, да и саме неверне Томе увери о истинитости унутрашњих осећаја.

Самртник испружио своју дугачку руку за њеном малом, на којој је додирнуо венчани прстен и наставио је дрхтавим гласом:

— Доктор зна да сам храбар.... рекао ми је истину.... ја ћу одмах умрети.

— Пријатељу!

— Ту.... ми је.... крај.

— Не, не!

Она је јецала и то врло добро; успркос томе показивало је летимично дрхтање усана јој ону врсту презирања, која се види из игре глумца, који није дорастао својој улози.

— Јесте.... крај ми је. Позвао сам те, јер имам с тобом разговора.

Наглашавао је сваку реч, ма да му је глас био све нечујнији, али наједамput рече јаким гласом, уздахнувши можда последњи put.

— ....Да те подсетим на твоје преступе и да ти се грозно осветим због тога!

Она се поплашила. Прсти онога, коме је дошла душа у подгрлац, могу за часак да добију надчовечну снагу. Он је тако чврсто држао за хаљину, да је скоро подерао.

— Боже мој, шта ти је? викала је, отимајући му се, али он је ухвати и примора је, да му се приближи и да седне на постељу му, где ју је држао.

А говорио је са свим гласно.

*

— За време нашега заручења, код твоје матере, играла си се као мала девојчица, ма да ти је било седамнаест година. Када сам изненада ступио у салон, побегла си одневши собом и своју лутку. Плакала си цео дан, када ти је угинула мала мачка. Гледала си својим плавим очима на птице у кавезу, како се љубе и била си тако невина, да ни један put ниси скинула поглед оданде. Један put си ми рекла: „Та то мора бити смешно удати се за човека. Ја бих се радије удала за своју млађу сестру, којој је сада осам година“, тако, да сам наскоро сам себи пребацивао, што сам и помислио, да узмем за жену као анђео чисто девојче, савршено невино.

Она се умирила. Очевидно је говорио у делиријуму; то беше све. Сад се умирио и већ на измаку живота хоће да пробуди успомене из своје младости.

— Па шта ћеш, драги мој, рече му, можда је то било смешно од мене, што сам била тако детињаста; нисам ја томе била крива: васпитавање је строго у манастиру. Никако није дозвољено читати ни најневиније књиге и у песмама, које се певају, реч љубав замењена је „врлином.“

Но он је наставио.

— Одмах из почетка сам знао, да си лагала, а лагала си тако рђаво, да се нисам дао ни за један минут заварати твојим претварањем. Па ипак је веома важно, да жене тако често рачунају на глупост људи и да мисле, да могу са тако мало вештине и тако мало финоће преварити, као што ви, комедијанткиње, уображавате, да вас ми не провидимо у вашем срамном притворству. Треба да знате, да је то само привидно затварање очију с наше стране, које вам допушта привидан тријумф у вашим преварама. Но сада ћути, да бих ти се осветио, одузети све илузије, као да сам и за тренутак веровао твоме лагању. Ја сам читао твоје ниске нагоне и ружну похоту у претераној искрености твојих очију и твога осмејкивања. Твоја невиност, неискусна девојко, беше услед твога претварања невероватна. Ти си прешла границе могућности, била си неистинита. Твоје потпуно непознавање брака показивало је, да ти је све познато. Већ и сам начин поступања с лутком, показивао је, да ти није била непозната разлика између човека и жене. И ако ме није навела извесна сумња на то, да те прислушкујем, ипак сам по неким извесним знацима погодио, да је твоја собарица кришом долазила у твоју собу и ту ти читала срамотне романе.

Она је јако поцрвенела и повикала:

— То није истина!

За тим је љутито наставила:

— Кад си то знао, за што си ме узео?

— Ах, одговорио је, јер човек и ако је интелигентнији него жена, и ако може да увиди њихову превару, ипак је слабији од њих, слабији је због љубави, а ја сам те љубио.

И онда настави даље.

— Тако је дошао и дан наше свадбе. Ти си показивала страх, да му се човек диви. Не хтеде се ни пољубити са мном и бегала си, кад сам те хтео загрлити.

Она је мислила, да ће он сада, дирнут милим успоменама, престати својим сумњичењем.

— Јесте, рече она, јер сам се заиста бојала, то је био страх помешан са нежношћу. И баш то ти је, грозни човече, требало да докаже, како си рђаво судио о мени и како сам била достојна твоје љубави!

Али он повика:

— Несретницо! Баш та бојазан, та претераност казивала ми је, да си била извештана кокета.

— Лажеш! Ти лажеш! повикала је, а међутим је грчевито прошла руком кроз косу. Па кад си био уверен о свему томе, за што ме ниси отерао од себе.

— Ах, уздахнуо је, та ти си била тако лепа.

И он је непрестано чврсто држаше.

— Све мораш чути, да би ми освета потпунија била. Никада . . . ниси ти . . . никада ниси умела ни за часак улити поверења у своп притворство. Тек смо три дана били венчани,

бити попуњен непосредним избором у сеоским опћинама и већим бројем заступника.

Младочески „Народни Листи“ пишу о најновијем положају грофа Тафе-а: „Ми смо спремни, да истрајемо у опозицији и против наследника Тафеова, и надамо се, да ћемо сваког оног који буде ишао стопама грофа Тафе-а тако исто преживети, као што ћемо њега преживети. Ако се пак гроф Тафе из садашњег свог положаја извуче, што може да буде само у том случају, ако буде са свим повукао предлог о изборном преустројству, онда ипак не би могао његов одношај према већини у царевинском већу бити онакав, какав је дотле био, а не би могао дуго ни трајати.“

РУСИ У ФРАНЦУСКОЈ.

(Руси у Марсељу.) У четвртак је руска ратна лађа Терац допловила у марсељску луку, а у 10 сахати пре подне стиже Авелан са својим официрима на два засебна влака. Кад је влак ушао у станицу захорише се громки усклици: „Живела Русија!“ а руски официри одговорише на то са усклицом: „да живи Француска!“

На перону су чекали Русе префект, генерално веће, мађистрат и војничке поморске власти. Кад Руси изађоше из вагона, прво музика одсвира руску химну и марсељезу, а по том поздравише Авелана марсељски префект и градски начелник. Авелан поче да одговара, али од силна узбуђења не могаде да доврши. За тим поседаше у кола и повезоше се у префектуру. Вожња та трајала је читав сахат, народ их је на путу најодушевљеније поздрављао, а женски свет их је просто затрпао цвећем.

У префектури је дочекао Русе министар финансија Пејтрал и приказао Авелану сенаторе и посланике округа ушћа Рониног. — Председник генералног већа је поздравио Авелана добродошлицом, а овај захвалио на љубазном и одушевљеном дочеку. За тим је Авелан отишао у зграду 15. војничког тела, да поздрави ђенерала Петиђ-де-Волгренана, а за тим у градску кућу, да посети градског начелника.

Мађистрат је приредио у част Русима банкет за 300 особа. Министар финансија Пејтрал наздравио је у име владе руском цару и царској породици, а градски начелник у својој здравици нагласио, да ће овај искрени мирни савез Француске са Русијом донети собом трајну еру рада и мира. Авелан је напио у здравље председнику Карноту.

Са банкета су отишли Руси на цветну свечаност, а за тим на дечју свечаност, на којој су учествовале све марсељске школе. На путу их, поред свега тога што пада киша, прати раздраган народ громко кличући: „Живела Русија!“ Госпође их од милине просто загрле па љубе.

После тога су отишли Руси у берзанску палату. Председник трговачке коморе рекао је том приликом: да се он нада, да ће недавно закључени трговачки уговор и пријатељство између Француске и Русије садашњи трговачки саобраћај са Марсељом још више проширити.

На банкету, који је приређен у префектури, било је 640 особа. На том банкету је министар Пејтрај у име одабраних корпорација напио једну здравицу, а Авелан у одговору на њу рекао, да ће он бити Француској захвалан до века.

После банкета је Авелан примио ђенерала д'Ексеа, дојена француских ђенерала, који је у говору свом изразио наду, да ова два народа вазда остану у пријатељству. А Авелан је на то одговорио: „Ја сам сигуран, да ће Француска и Русија знати одржати мир.“

После свечане представе у позоришту отпутовао је Авелан железницом из Марсеља у Тулон. Ма што је киша пљуштала, испратио га је силан свет, указујући му на поласку највеће овације.

*

У почаст руским новинарима, који су пригодом ових свечаности били дошли у Париз, приредили су француски новинари банкет, на ком су били и Франсоа Копе (познат већ читаоцима „Заставе“), Зола (још познатији), Фресине, Халеви и др. Том приликом је уредник „Тана“ (Temps) сенатор Хебрар, у здравици својој похвалио Паризлије, који су приликом ових свечаности умели да споје детињску веселост са дипломатском мудрошћу. А Зола је наздравио руској литератури, и прелазећи на савез са Русијом напоменуо, да пред његовим очима лебди савез свију народа, што је за сада истина само сан, али се радом књижевника може остварити.

Књижевност и уметност.

Репертоар београдског народног позоришта. Уторник 19: „Одметница“, позоришна игра у четири чина. од Жила Леметра. Четвртак 21: „Дора“, позоришна игра у пет чинова, од В. Сардуа. Субота 23: „Хамлет“, трагедија у пет чинова, од Шекспира. Недеља 24: „Лазар“, трагедија у пет чинова, од М. Цвејића.

Вести из места и са стране.

Марко Миљанов у Новом Саду. Чувени црногорски војвода Марко Миљанов, о чијем смо бављењу у Београду, као и о узроку његовог путовања, у прошлом броју опширније говорили, налази се у нашој средини, да упозна Нови Сад, Ср. Карловце и српске манастире, с којим местима је историја српског политичког и културног живота у овим крајевима у многим тачкама свезана.

Словенско друштво за узајмно потпомагање у Москви. У Москви је пролетос основано друштво под реченим именом. Циљ му каже само име: да потпомаже Словене, који стално или за време живе у Москви. А помоћ се та састоји: у савету, или тражењу занимања Словенима, који дођу у Москву; у новцу; у издржавању сирочади и деце сиротих словенских родитеља. По правилима, која нам је исто друштво послало, друштво се састоји из чланова почасних, редовних и чланова-добротвора, а има ова звања: председника, потпредседника, секретара, благајника и библиотекара, који се бирају на три године. Чланови добротвори постају они, који приложе друштву најмање 50 рубаља. Иметак се састоји: из уплате редовних чланова (по 10 рубаља годишње) и дарови од добротвора. Привремени председник је друштву архимандрит Кирил, настојник српског подворја у Москви. Друштво се нада, да ће се и међу добрим Србима наћи који родољуб и пружити своју лепту, на ову човекољубиву установу. Управа се привремено налази на српском подворју (улица Солянка, Москва).

Руси и Французи. У одушевљењу своме за Русе не знају Французи граница. Тако један француски лист, по имену „Родољуб“ предлаже, да се у француски речник уведу оне речи, којих Французи или немају, или су незгодне, или су позајмљене од другог ког језика. Тако „Родољуб“ предлаже да се усвоји руска реч „пуља“ (тане), за који појам немају Французи речи (код њих се тање и лопта исказују једним називом), за тим „закуска“, „сапог“ (чизма), „гост“, данас Французи имају за домаћина и госта један и исти (назив). „Језичари будућих векова — завршује тај лист — наћи ће у тим речима успомену о јединственом дочеку, којим смо дочекали Русе“.

Поновно заклињање ректрута у нашој заједничкој војсци. Нови заједнички ратни министар Кригхамер издао је 6. (18.) окт. наредбу, да се сви рекрути имају по ступању њихову у презентну службу — а они, који нису обвезани презентном службом, за време њихових вежбања — поново и на свечан начин заклети. То поново заклињање има бити сваке године 1. новембра. Пре заклињања има се одслужити служба божија — ако је могуће под ведрим небом — и на њој држати беседа о светињи и важности ове заклетве. На том свечаном акту морају присутне бити све војничке власти.

Држава без — просјака. Ако је веровати новинама, има доста оригинала закон о просјачењу у Саској. Тамошњи законодавци дошли су на мисао, да ако не буде оних, који дају — не ће бити ни просјака. Полазећи са тога становишта тамошњи закони не казне само оне, који дају милостињу. Услед тога, до душе не баш хуманог закона, просјачења је тамо, како веле, сасвим нестало.

Кратке вести. Краљ Александар одликовао је војводу Марка Миљанова орденом таковског крста, другог степена.

— Затворени уредници младоческих новина „Неодвислости“: Др. Бакса, Скаба и Хајн тражили су да положе кауцију, те да буду пуштени на слободну ногу. Молба им је одбијена и они нису пуштени на слободу.

— Јегарски надбискуп Самаса славио је двадесетогодишњицу свога надбискупства у Јегру. Том приликом поклонио је за потпору појединаца и породица 301.899 ф. 63 н.; за оштећене и невољне опћине 60.941 ф.; за просветне и остале јавне цели 366.062 ф. 15 н.; за васпитне и наставне цели 599.069 ф. 22 н.; за књижевне цели 66.331 ф. 86 н.; за потпору сиромашних свећеника у дијецези 164.346 фор. 46 н, за цркве и парохијске станове 125.538 фор. 40 н. Укупно 1,687.284 ф. 72 н. — Куд се дева благо наших пастира и архипастира?

— У Прагу су затворили књижевника Стомбору, што је у једном чланку нанео увреду владару.

Трговина.

Будимпешта. 16. (28.) окт. Извештај са житне пијаце од Давида М. Амара.

Стање наше житарске пијаце није се скоро никако променуло; при том био је обрт без живота. То је било због слабе воље у куповању наших млинова и због мирног течаја иноземских пијаца. Време је било у почетку недеље прилично хладно; доцније магловито и кишовито.

За готову шеницу била је воља за куповину слаба, али и понуде биле су ограничене, а при крају недеље опет без воље, данас закључци чвршћи.

Цене су закључене без промена Промет чини 150.000 м. ц. Потиска 80 по 7 ф. 80—85 н., српска 73·5 по 6 ф. 20 н., 74·5 по 6 ф. 30—35 н. и данас 75·5 и 76 по 6 ф. 50 н.

Довоз 228.000 м. ц. — Извоз 8000 м. ц.

Кукуруз 4 ф. 85—90 н. Раж 5 ф. 65—85 н. Јечам 5 ф. 90 н. до 6 ф. 10 н., бољи 6 ф. 50 н. Зоб 7—7 ф. 60 н.

У терминима био је промет слаб, цене без промене, само зоб за јесен скочила је ради оскудице готове робе.

Данас до подне закључено је:

Шеница за јесен 7 ф. 31 н., за пролеће 7 фор. 66 н. Зоб за јесен 7 ф. 45 н., за пролеће 6 фор. 88 н. Кукуруз за мај-јуни 5 ф. 04 н. Репица за август-септ. 12 фор., све од 100 кгр.

Расположење у шљивама пошло је на горе у прошлу недељу, а узрок је што има много покварене робе.

Довоз био је незнатан, али се цене ипак нису могле одржати. Данас бележимо:

Готова роба по каквоћи. Срп. узанц 5 ф. 25 до 50 н., 100 ком. 7 ф. 37 н. до 8 ф. 25 н., 85 ком. 10 ф. 50 н. до 11 ф. 25 н. Босанске уз. 6 фор. до 6 ф 37 н., 100 ком. 8—8 ф. 50 н., 85 ком. 11 ф. 11 ф. 50 н. Срп. за новембар: уз. 5 ф. 25 н. 100 ком. 7 ф. 50 н., 85 ком. 10 ф. 75 н.

Пекмез гот. Славонски 15—15 ф. 50 н., српски 13 ф. 25 н. до 14 ф. — Маст свињска 56 ф

*

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи

од 16. октобра.

Дукати — — — — — —	6 ф. — н.
Наполеондори (20 франака) —	10 ф. 05 н.
Угарска златна рента — — —	116 ф. 20 н.
Аустријска златна рента — —	119 ф. 50 н.
Угарска крунска рента — —	93 ф. 45 н.
Аустријска крунска рента — —	— ф. — н.
Немачке држ. марке (од 100 мар.)	62 ф. 30 н.

Новије вести.

Министарска криза у Бечу. У суботу је министар-председник Тафе био код цара на аудијенцији, која је читав сахат трајала. У недељу је била министарска седница под царевим председништвом, на којој ће се коначно одлучити о положају Тафеова кабинета. До данас још од свега тога разговора и саветовања није ништа познато, али је сва прилика, да ће Тафе са својим кабинетом дати оставку. Говори се већ и о кандидатима за ново министарство. Ти су: гроф Вурмбрандт, тиролски намесник барон Видман, потпредседник царевин. већа Катрајн, па Билински. Међу тим држи се да у то ново министарство не би ушао ни гроф Хоенварт ни Пленер.

Руски генерал Гурко, познати војсковођа у последњем руско-турском рату а сада гувернер у Варшави опасно је оболео. Био се већ пронео глас и да је умр'о, но је тај глас побијен.

Прорачун краљевине Србије. Прорачун министарства финансије за 1894. не показује никаква дефицита.

Чувени вођа арнаутских усташа Мула Зека ухваћен је и под јаком оружаном пратњом одведен у Цариград.

Уређење границе на Дрини између Србије и Босне. Ових дана полазе на Дрину српски чланови комисије за уређење границе између Србије и Босне, да са члановима од стране босанске власти расправе и уреде спорна погранична питања.

Шпанија и Кабили. По вестима из Мелиле отпочеле су у петак непријатељске акције између шпанске војске и Кабула.

Уредништву нашег листа стигоше на приказ:

Годишњица, велики српски народни календар са сликама и с библиотеком за народ за просту годину 1894., која има 365 дана. Уз припомоћ српских књижевника уређује А. М. Матић, гимназијски професор. — Издање српске књижаре и штампарије Браће М. Поповића. — У Новом Саду. Штампарија Браће М. Поповића, 1893. Цена 50 нов.

Прегледи за цртање за основну школу I. II. III. IV. разреда. Приредио Д. Ј. Путниковић учитељ. Београд. Литографија Св. Николића, 1893. Цена 30 пара (15 новч.). (Уз ове прегледе иде и „Упутство за цртање у основној школи по прегледима за цртање од Д. Ј. Путниковића, учитеља.)

па је за ручком твоја рука тражила тајно руку мог најбољега пријатеља. Ти си се ослонила на непрестани осмех на лицу ти и на хладнокрвну фриволност својих речи, а мислила си, да ја то и не слутим. Лудо, ја сам увидео каква си. Ти си гледала на крило тетребово на своме тањиру. Видео сам, да си му, док си приносила устима чашу са шампањцем, скоро неприметним подмигивањем напијала. Све што си учинила ма кад против мене, моје љубави и части, све сам то знао. Кад би лети путовала својој матери знао сам, да не идеш тамо. Кад си ишла у Лувр, знао сам да те је пут одвео на другу страну, а кад си рекла да ћеш на концерт, знао сам да ниси била тамо. Боже мој, како си рђаво лагала, жено јадна. И једнога си дана, добро се тога сећаш, хтела да ме још већма изиграш, него што си то дотле чинила. Била си безазлена и лепа као и оно као невеста, дошла си ми и рекла, да те већ савест мучи због превелике љубави и да би с тога хтела, да исповешћу олакшаш себи. Пратио сам те до цркве св. Евстатија, али нисам ушао с тобом унутра, ти ниси то тражила од мене, јер си знала, да нисам побожан. Рекла си ми, да те причекам пред вратих, а ти ћеш се вратити, кад се помолиш Богу. „Нека буде“ рекао сам и чекао сам, да изађеш из цркве св. Евстатија на страни, где су дворнице за пијацу, а знао сам добро, да од улице Монмартр, има једна врата и врло добро сам знао, да те је пред тим вратима чекао господин Даржел и када си се вратила после једнога сахата, знао сам, да си за то време била код њега. За цело сам те требао отерати, али тада би ти за мене изгубљена била, и ма да си ме преварила, издала, исмејала, ипак сам те још увек љубио и пустио те, да уживаш у тријумфу ради своје уображене преваре. Али сада, на самрти, светим ти се због твога притворства, јер ти ево велим, да је оно све било узалуд, и да нисам био твоја луда, него ради свог рођеног интереса твој сукривац. О ти, јадна жено, која си ме у својој охолости држала за глупога, знај да онај од нас, који је другога обмањивао, и који се због тога радовао, ниси ти била, него ја.

Она је стисла зубе и са изразом мржње на уснама, рекла је:

— Не, не, ти још не знаш све, још ниси све дознао и испипао. Јесте, има нешто, што ти још до сада ниси знао и што још до саоа не знаш.

— Шта би то било?

Она се пожурила и дивљим се покретом усправила.

— А ти ме чуј!

И погледавши у врата затворена и по соби, рекла му је, сагнувши му се к уву:

— Ти и твој глупави доктор мислите, да умиреш од наслеђене болести у плућима. Не, не, ти умиреш, јер...

— Јер си ме ти отровала. Знам, крчао је самртник. Арсеником си ме отровала, који си, смео бих се заклети, куповала у малим дозама у Arsles Roses. Ти си ме отровала, да би се могла удати за господина Д'аржел, који је богатији од мене, кога ћеш варати као и мене, који исто тако не ће смети видети, јер те исто тако љуби. Јест, јест, ти си ме отровала. Већ три дана ми није умакао ни један од твојих погледа на моју постељу, које си бацала на мене, не би ли увребала трепутак, када те привидно спавајући не бих могао опазити, како се крадом приближујеш тасни, на којој је моја медицина. И баш сада, пре него што си ушла у моју собу, усула си неки бели прашак у мој морфијум, који би ми олакшао последње болове. Моја се смрт дала дуго чекати. Могао сам те пријавити, али бих тиме децу обешчастио, која су од мене своје име добила и ако можда не живот. И ја сам ти се доста осветио, јер сада знам да ми ни један једини твој преступ није био непознат.

Затим је наступила агонија и он је испустио душу са задовољеним осећајем своје освете.

* * *

Она је већ годину дана удовица, врло је жалосна и избегава уживања и пала је у дубоку меланхолију. Једни се чуде том неутешном очајању верне супруге, други, скептичари тврде, да је муж својим тестаментом злобно отео богатство, које је она ишчекивала. Сви се ти варају. Она неплаче за покојником, она је наследила прилично имање. Ако је што боли, ако због чега пати, то је само због тога, што зна, што мора да зна из последњих речи покојникових, да га она, у истини узевши, никада није варала, дакле није га ни преварила.

Превео **Бели.**

ОГЛАСИ.

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА РАДЊА

СВЕТОЗАРА УРОШЕВИЋА

У ВРШЦУ

потребује 2 помоћника, који могу ступити одмах имају првенство. 2—2

За нашу мануфактурну трговину потребујемо једног

СТАРИЈЕГ ПОМОЋНИКА

који је самосталном раду навикнут, те при доказаној способности и место

ДЕЛОВОЂЕ

заузети може. Знање романског језика само у говору условно је. Рок ступању од 1. до 15. децембра о. г.

БРАЋА МИЧА,
Чаково.

2—8

Власник: Славко Свет. Милетић. За уредништво одговара: Милан Поповић. Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.